

31.12.2024 İtibariyle Yapılacak Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması Hakkında

31.12.2024 tarih itibarı ile parasal olmayan bilanço kalemleri enflasyon düzeltmesine tabi tutulacaktır.

Enflasyon düzeltmesine tabi olup da 30.09.2024 tarihinden önce kayıtlarda yer alan kıymetler, Eylül-2024 ayı sonundan Aralık-2024 ayı sonuna kadar oluşan (sadece üç aylık) ÜFE artış oranında düzeltilecek olup, bunların haziran ayı sonundaki düzeltilmiş değerleri, bu katsayı ile çarpılacaktır.

Bu katsayı 1,02368 olup, şu şekilde hesaplanmıştır: Aralık ÜFE Endeksi: 3.746,52 / Eylül ÜFE Endeksi: 3.659,84 = 1,02368

Ekim, Kasım ve Aralık 2024 aylarında kayıtlara giren kıymetler ise, Aralık-2024 ÜFE endeksinin, kayıtlara alınan ayın endeksine bölünmesi suretiyle bulunacak katsayıya göre düzeltilecektir.

Son üç ayın ÜFE endeksleri aşağıdaki gibidir.

Ekim 2024 - 3.707,10

Kasım 2024 - 3.731,43

Aralık 2024 - 3.746,52

Dönem amortismanları düzeltilmiş değerler üzerinden ayrılacağından öncelikle amortismanına tabi iktisadi kıymetler endekslmeye tabi tutulmalıdır. İktisadi kıymetlerin düzeltilmesinin hataya mahal vermemek adına Excel tabloları yerine işletmede kullanılan amortisman programları vasıtasıyla yapılmasını öneriyoruz. **Excel tabloları kullanılıyorsa ikincil kontroller mutlaka yapılmalıdır.**

Amortisman ayrılmasına müteakip, dönem kâr zararını tespit edecek şekilde dönem sonu envanter ve bilanço işlemleri (satılan mal maliyetinin çıkarılması, reeskont ayrılması, değerlemelerin yapılması gibi) tamamlanmalıdır.

Stokların düzeltilmesinde (gerçek yöntem ve toplulaştırılmış yöntemlerden (basit yöntem ve hareketli ortalama yöntem) herhangi biri kullanılabilir. Gerçek yöntemin seçilmesi halinde ilgili stok kaleminin mümkün olan en alt detayına inilmesi gerekmektedir.

Toplulaştırılmış yöntemler kebir hesapları bazında düzeltilebilir. Toplulaştırılmış yöntemi seçenler bu yöntemden üç yıl geçmedikçe vaz geçemeyeceklerdir. Stokların bir kaleminde gerçek yöntem, diğerinde basit yöntem veya hareketli ortalama yöntem kullanılabilir.

Basit yöntemle dönem ortalama düzeltme katsayısı için aşağıdaki formül kullanılacaktır.

Bilançonun Ait Olduğu Aya Ait Yİ-ÜFE (Aralık/2024)

(Bilançonun ait olduğu aya ait Yİ-ÜFE (Aralık/2024) + Bilanço günü itibarıyla bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki Yİ- ÜFE (Eylül/2024)) / 2

Geçmiş yıl karlarından 2024 yılında ayrılan yedek akçeler taşıma katsayısıyla (Aralık 2024 endeksi/Aralık 2023 endeksi= 1,28525) ile düzeltilecektir. Son üç aylık dönemde ayrılan **Yedek akçeler Eylül 2024 döneminde endekslenen geçmiş yıl karından ayrılmışsa mükerrer endekslemeye sebep olmamak için bu kez 3.746,52 / 3.659,84= 1,02368 endeksi ile düzeltilmelidir.**

Pasif kalemlere (geçmiş yıl karları dahil) ait enflasyon fark hesapları, herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledildiği veya işletmeden çekildiği takdirde, bu işlemlerin yapıldığı dönemlerin kazancı ile ilişkilendirilmeksizin, bu dönemde vergiye tabi tutulacaktır. Bu nedenle bu **hesapların farkları 2023 yılında yapılan düzeltme sonucu hesaplanan farkların izlendiği aynı hesaplara kaydedilerek başka bir hesaba virmanı veya dağıtılması önlenmelidir.**

180 Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderler ve 280 Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken gelecek yıllara ait giderler parasal olmayan kıymet olarak sayıldığından dönem sonu itibari ile söz konusu hesaplarda yer alan tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir. Enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş gelecek aylar/yıllara ait giderlere ait düzeltme farkları, hesabın gider hesaplarına aktarıldığı dönemde "659- Diğer Olağan Gider ve Zararlar Hesabına" gider yazılarak kapatılacaktır.

Örneğin 2024 yılı içinde 280 hesaba borç yazılarak muhasebeleştirilen 1.000 liralık 2025 yılına ait gider tutarı için 31.12.2024 itibarıyla hesaplanan 100 liralık enflasyon düzeltme farkı, ait olduğu hesapla birlikte 2025 yılında aşağıdaki gibi gider hesaplarına kaydedilerek kapatılacaktır.

770- Hesap 1.000 TL (Borç)
659- Hesap 100 TL (Borç)

280- Hesap 1.000 TL (Alacak)
280-99 Enflasyon Düzeltme hesabı 100 TL (Alacak)

Diğer taraftan gider hesaplarına aktarılan **düzeltilme farkı 2023 hesap döneminden kaynaklanması halinde** gider olarak dikkate alınmayacak, beyannamede kanunen kabul edilmeyen giderler kısmında gösterilecektir.

Enflasyon düzeltmesi uygulanmış finansal tabloların öz sermaye kalemlerinde -virmanlar dahil- değişiklik yapılması, değişikliklere ilişkin kararlar alınması, **kar dağıtılması gibi** her türlü işlem öncesinde mali müşavir görüşü alınmalıdır.

Enflasyon düzeltme kârı ya da zararı, "698-Enflasyon Düzeltme Hesabının" bakiyesine göre bulunacaktır. Enflasyon düzeltme farkları, "698-Enflasyon Düzeltme Hesabına" (Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşlerine ait enflasyon düzeltme Farkları "697- Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabına") kaydedilir.

Düzeltilmeler sonucunda 698-Enflasyon Düzeltme Hesabı **Alacak bakiyesi** veriyor ise **648-Enflasyon Düzeltmesi Kârları hesabına; Borç bakiyesi** veriyor ise **658-Enflasyon Düzeltmesi Zararları hesabına aktararak** kapatılacaktır. Gelir tablosunda 648 veya 658 hesap gözükecektir. Her iki hesap aynı anda gösterilmeyecektir.

Essen üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşecek bir alacağın karşılığı olarak **alınan depozito ve teminatlar** (muhasabede 326 ve 426 hesaplarda izlenen) parasal kıymet olduğundan endekslenmeyecektir.

Ancak alınan depozitoların **belli bir mal veya hizmet miktarına endekslenmeleri** halinde parasal olmayan kıymet kabul edilmesi ve **enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir**. (326-426 hesapların bu şekilde kullanılmalarının istisna olduğu not edilmelidir).

Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki alınan depozitoların 2024 yılı ve sonrasında enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların depozitonun geri verildiğinde **gelir** hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, gelir hesaplarına aktarılan düzeltme farkları **2023 hesap dönemine ilişkin düzeltmelerden kaynaklanıyorsa**, vergiye tabi tutulmayacak, beyannamede diğer indirimler satırında gösterilecektir.

İşletme üçüncü kişilere karşı bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere **verilen depozito ve teminatlar** (muhasabede 126 ve 226 hesaplarda izlenen) parasal kıymet olduğundan endekslenmeyecektir. Ancak verilen depozitoların **belli bir mal veya hizmet miktarına endekslenmeleri** halinde parasal olmayan kıymet kabul edilmesi ve **enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gerekmektedir**.

Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki verilen depozitoların 2024 yılı ve sonrasında enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların depozitonun geri alındığında **gider** hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, gider hesaplarına aktarılan düzeltme farkları **2023 hesap dönemine ilişkin düzeltmelerden kaynaklanıyorsa**, beyannamede kanunen kabul edilmeyen giderler kısmında gösterilecektir.

Saygılarımızla.

Beta Yeminli Mali Müşavirlik Ltd. Şti.